

De sabbat en de tien geboden

Exodus 20:8: 'Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt'. Het gebod om de sabbat te houden maakt deel uit van de tien geboden en niet van de ceremoniële wetten die typisch voor Israël waren. Moet dit gebod dus niet door de Christenen worden gehouden?

Antwoord: De tien geboden onderscheiden zich inderdaad van de rest van de wet doordat ze op zo'n ernstige, indrukwekkende manier werden bekendgemaakt (Ex. 19 en 20), door het feit dat ze met Gods vinger zijn geschreven (Ex. 31:18) en dat ze in de ark geplaatst werden (Deut. 10:5). Dit verschil met de rest van de wet was nuttig voor Israël opdat ze Jahweh zouden vrezen (Ex. 20:20). Toch heeft God niet toegelaten dat de tafels van de wet bewaard zijn gebleven. Anders waren ze zeker een voorwerp van afgodendienst geworden, net zoals dat gebeurde met de koperen slang, die om die reden in 2 Koningen 18:4 vernietigd werd (al beweren sommigen dat hij nog als relikwie bewaard is gebleven).

Na de Boeken van Mozes vinden we zelfs niet meer de geringste aanwijzing voor een verschil tussen de tien geboden en de rest van de wet.

In het Nieuwe Testament wordt de wet als één geheel gezien, zonder dat er ooit een uitzonderlijke nadruk wordt gelegd op de tien geboden. Integendeel, de Heer Jezus verklaart dat het grootste gebod dit is: de Heer lief te hebben (Matth. 22:36-39), en Hij voegt eraan toe dat het tweede gebod is om onze naaste lief te hebben als onszelf. Deze twee voorschriften staan niet in de tien geboden. Dit tweede voorschrift wordt trouwens voorgesteld als een samenvatting, als de kern van enkele van de bekende tien geboden (Rom. 13:9).

Hoewel we een verschil kunnen maken tussen de inzettingen voor de eredienst (Hebr. 9:1) en het morele onderwijs, is het verkeerd om de tien geboden los te weken van de rest van de wet. Ook het Nieuwe Testament geeft geen enkele reden daarvoor. Uitdrukkingen als 'God heeft geboden' of 'Mozes heeft gesproken' worden er willekeurig door elkaar gebruikt (Matth. 15:4, Mark. 7:10-11; vergelijk deze teksten ook met de twee overeenkomstige gedeelten in de andere evangeliën). Vaak omvat de uitdrukking 'de wet van Mozes' overduidelijk alle onderwijs van God in de Pentateuch (de vijf Boeken van Mozes; bijv. in Luk. 24:44, Hand. 28:23).

Wát de plaats van de sabbat onder de wet ook was, we moeten ons herinneren dat de vrijheid van de Christen ten opzichte van de sabbat niet voortkomt uit het feit dat de wet helemaal of gedeeltelijk is afgeschaft, maar op grond van het feit dat de Christen is gestorven voor de wet (zie paragraaf 1.3 en 1.5).